

A Legfelsőbb Bíróság a dr. Mester Csaba ügyvéd által képviselt felperesnek, a dr. Bitá Judit ügyvéd által képviselt I. rendű, a dr. Bacsek György ügyvéd által képviselt II. rendű, III. rendű, a dr. Tóth Csaba ügyvéd által képviselt IV. rendű, az Albáné dr. Feldmájer Livia ügyvéd által képviselt V. rendű, a Péteri Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Bíró Csaba ügyvéd) által képviselt VI. rendű alperesek ellen, a Fővárosi Bíróság előtt 3.OP.634.200/2005. számon személyhez fűződő jog megsértése miatt megindult perben a Fővárosi Ítéltábla 2007. szeptember 13. napján kelt, 2.Pf.20.475/2007/7. számú ítélete ellen az V. rendű alperes által 32. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja.

Kötelezi az V. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget és térítsen meg az államnak felhívásra 36.000 (harminchatezer) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével elutasította a felperesnek a képmás védelméhez fűződő személyiségi joga megsértése miatt előterjesztett keresetét és kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg az V.r. alperesnek 445.000 Ft, az I., II., III., IV. és VI. r. alpereseknek 534.000 Ft perköltséget, míg a Magyar Államnak külön felhívásra 534.000 Ft le nem rótt kereseti illetéket.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és megállapította, hogy I.r. alperes a .. pályázatára 2005 év novemberében .. felperes közreműködésével készített reklámfilm nyilvánosságra hozatal céljából a felperes hozzájárulása nélkül történt átadásával, a II.r. és III.r. alperesek a felperes képmásának a .. 2005. november 21-én megjelent számában, valamint a www. .. .hu internetes oldalon a hozzájárulása nélküli közzétételével, a IV.r., a V.r. és a VI.r. alperesek pedig a reklámfilm sugárzása során a felperes képmásának hozzájárulása nélküli nyilvánosságra hozatalával megsértették felperes képmás védelméhez fűződő személyiségi jogait. Az alpereseket a további jogsértéstől eltiltotta és kötelezte az I., II. és III.r. alpereseket, hogy a jogsértést megállapító rendelkezést a .. című napilapban és a www. .. .hu internetes oldalon, a IV., V. és VI.r. alpereseket pedig televíziós műsorokban 15 napon belül közzéadják. Az I., IV., V. és VI.r. alpereseket személyenként, a II. és III.r. alpereseket pedig egyetemlegesen kötelezte, hogy fizessenek meg 15 napon belül a felperesnek 30.000 Ft együttes első- és másodfokú perköltséget. A le nem rótt kereseti és fellebbezési illetékből a felperest 267.000 Ft, míg az I., IV., V. és VI.r. alpereseket személyenként, a II. és III.r. alpereseket pedig egyetemlegesen kötelezte 42.000 Ft külön felhívásra történő megfizetésére a Magyar Állam részére.

A nem vitatott tényállás lényegi tartalma szerint 2005. novemberében a II.r. alperes szerkesztésében megjelenő .. pályázatot írt ki az újságot népszerűsítő reklámfilmek forgatására. A pályázati kiírás - egyebek mellett - tartalmazta, hogy a nyertes reklámfilmeket a közszolgálati és a kereskedelmi televíziós csatornákon az újság reklámfilmként sugározni fogja és a pályázat nyerteseivel, mint reklámozásra megrendelt mű készítőivel a II.r. alperes felhasználási szerződést köt. Az I.r. alperes - a felperes, .. kiskorú gyermeke, valamint a fia, .. közreműködésével - készített reklámfilm az említett pályázatra. A felperest, mint színésznőt a .. közvetítő ajánlotta. A forgatáson az I.r. alperes, a reklámfilmben közreműködők, valamint .. operatőr voltak jelen. Az elkészült reklámfilm - amelyben a felperes egyik keble rövid ideig fedetlenül volt látható - a pályázaton harmadik helyezést ért el, letölthető volt a II.r. alperes internetes oldaláról, továbbá a IV., V. és VI.r. alperesek televíziós csatornáikon sugározták. A .. 2005. november 21-i számában a pályázat nyerteseiről készült fényképes cikk keretében a szóban forgó reklámfilm - a felperest fedetlen keblekkel ábrázoló - egyik kockája is megjelent.

A másodfokú bíróság a felperesnek a képmás hozzájárulása nélkül történt nyilvánosságra hozatalával megvalósított személyiségi jogsértésre alapított igénye tekintetében (a Ptk. 80. § (1) és (2) bekezdését alkalmazva) kiemelte, hogy a képmással való rendelkezési

jog kizárólagos, a jogosultnak a személyhez fűződő jog sérelmének megállapítását kizáró hozzájárulását (Ptk. 75. § (3) bek.) pedig a Ptk. 207. § (4) bekezdésben foglaltak figyelembe vételével nem lehet kiterjesztően értelmezni. Rámutatott arra, hogy a képmás védelméhez fűződő személyiségi jog magában foglalja az érintettnek nemcsak a képmás elkészítéséhez, hanem annak nyilvánosságra hozatalához való engedélyezési jogát, továbbá meghatározhatja a nyilvánosságra hozatal körét és módját is. A nyilvánosságra hozatal körében a képmás megjelentetéséhez szükséges hozzájárulásnak pedig konkrétan és célhoz kötöttnak kell lennie.

A bizonyítékoknak a Pp. 206. § (1) bekezdés szerinti mérlegelése alapján - az elsőfokú bíróság álláspontjával ellentétesen - azt állapította meg, hogy az alperesek a Pp. 164. § (1) bekezdés szerint őket terhelő kötelezettség ellenére sem bizonyították azt, hogy érvényes hozzájáruló nyilatkozattal rendelkeztek a felperes szereplésével készült reklámfilm újságban, televízióban és interneten való nyilvánosságra hozatalához. Az indokolás szerint a felek előadása és a kihallgatott tanúk vallomása alapján csak az volt megállapítható, hogy a felperes a reklámfilm elkészítéséhez és annak pályázaton való felhasználásához járult hozzá. Az alperesek pedig nem bizonyították kétséget kizáróan, hogy a reklámfilm pályázaton történő felhasználásához adott engedély tartalmilag magában foglalta a felperes képmásának az újság, a televízió vagy az internet útján történő nyilvánosságra hozatalához való hozzájárulást is. A reklámfilm forgatásán jelenlevő tanúk bizonytalan nyilatkozatai sem támasztották alá az I.r. alperesnek azt az állítását, hogy a felhasználás terjedelmét illetően a felperes részére teljes körű tájékoztatási adott. Ezzel szemben a másodfokú bíróság utalva a felperest az I.r. alperesnek közvetítő .. tanú vallomására, aki a perbeli reklámfilm kapcsán ún. pilot film készítéséről tett említést - amely alapján a megrendelő dönt a végleges reklámfilm megrendeléséről -, azt látta igazoltnak, hogy a felperes a reklámfilm további felhasználásához nem járult hozzá.

Arra is figyelemmel, hogy az ún. pilot film sugárzásra nem kerül és az alperesek nem tudták bizonyítani a felperes képmása felhasználásának jogszerűségét, a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdés alapján megváltoztatta, a Ptk. 84. § (1) bekezdés a)-c) pontjai alapján megállapította a jogsértés megtörténtét és rendelkezett a keresetben kért egyéb objektív jogkövetkezmények alkalmazásáról.

A jogerős ítélet megváltoztatása és az elsőfokú ítélet helybenhagyása érdekében az V.r. alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság jogszabálysértő módon alkalmazta a Ptk. 80. § (1) bekezdésben foglaltakat. Kifejtette, hogy az érintettnek a jogszabály által megkívánt hozzájárulása nincs határozott formához kötve, a

bizonyítási eljárás adatai pedig egyértelműen alátámasztják, hogy a felperes képmása nyilvánosságra hozatalához ráutaló magatartással hozzájárult. Nyomatékosan kérte figyelembe venni azt, hogy a felperes rendszeresen szerepel reklámfilmekben, ezért nyilvánvalóan tájékozódik a felhasználás köréről. Hivatkozott .., .. és .. tanúk nyilatkozataira, amelyek szerinte egyértelműen igazolták, hogy a felperes tisztában volt azzal, hogy a reklámfilm a televíziós csatornák sugározzák. Tévesnek tartotta a jogerős ítéletnek azt a megállapítását, hogy az ún. pilot film nem kerül sugárzásra. .. tanú vallomását ezért arra is figyelemmel, hogy a tanú a nyilatkozata szerint magánszemélyként járt el és nem foglalkozott a felek közötti szerződés tartalmával, nem látta figyelembe vehetőnek.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. Azt hangsúlyozta, hogy az V.r. alperes a jogszabálysértés okát nem jelölte meg, a bizonyítékok mérlegelése pedig felülvizsgálat alapjául nem szolgálhat.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdés alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül. Az I-IV.r. és VI.r. alpereseket marasztaló jogerős ítéleti rendelkezés felülvizsgálattal nem volt támadott.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint nem alapos.

A Ptk. 75. § (1) bekezdés szerint a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani, e jogok a törvény védelme alatt állnak. A (3) bekezdés szerint a személyhez fűződő jogokat nem sérti az a magatartás, amelyhez a jogosult hozzájárult, feltéve, hogy a hozzájárulás megadása társadalmi érdeket nem sért vagy veszélyeztet.

A Ptk. 80. § (1) bekezdés kimondja: a személyhez fűződő jogok megsértését jelenti a más képmásával kapcsolatos bármiféle visszaélés. A (2) bekezdés értelmében képmás nyilvánosságra hozatalához - a nyilvános közszereplés kivételével - az érintett személy hozzájárulása szükséges. A hozzájárulás meglétét a Pp. 164. § (1) bekezdés szerint annak kell bizonyítani, aki a más képmását nyilvánosságra hozta.

A képmás nyilvánosságra hozatalához a jogszabály által megkívánt hozzájárulás nincs alaki szabályokhoz kötve, az szóban vagy ráutaló magatartással is történhet. A felvétel készítéséhez adott hozzájárulást azonban - amint arra a jogerős ítélet is helyesen utalt - a Ptk. 207. § (4) bekezdésben foglalt nyilatkozási elvnek megfelelően nem lehet kiterjesztően értelmezni. A személyhez fűződő jogok megsértését kizáró hozzájárulásnak egyértelműnek és

kifejezettnek kell lennie, azt a jogosult terhére kiterjesztően értelmezni nem lehet (BH 2002/7., BH 2004/234.).

Miután a felvétel készítéséhez a felperes hozzájárult, ezért abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a felperesnek a reklámfilm pályázaton való felhasználáshoz adott hozzájárulása magában foglalta-e - egyebek mellett - a film televíziós csatornákon, így különösen az V.r. alperes általi sugárással való nyilvánosságra hozatal engedélyezését is. Azt ugyanis az V.r. alperes sem állította, hogy részére a felperes írásban vagy szóban felhasználási engedélyt adott.

A felülvizsgálati álláspont szerint a perben kihallgatott tanúk egyértelműen igazolták, hogy a felperes tisztában volt azzal, hogy a reklámfilm a televíziós csatornák sugározzák, így az alperesi okfejtésből következően a film elkészítéséhez adott engedélye egyben a felperes képmásának nyilvánosságra hozatalához való hozzájárulását is magában foglalta. Ezzel az V.r. alperes tartalmilag azt állította, hogy a másodfokú bíróság a bizonyítékok okszerűtlen, iratellenes értékelése alapján jutott ezzel ellenkező álláspontra.

A Pp. 206. § (1) bekezdés értelmében a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak az egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el.

A bizonyítékok mérlegelése akkor törvénysértő, akkor ad alapot azok felülmérlegelésére, ha a bíróság a bizonyítékokból okszerűen nem következő, logikailag ellentmondásos következtetésre jut vagy iratellenes megállapítást tesz.

Megalapozottan jutott a jogerős ítélet arra az álláspontra, hogy a peradatok alapján csak az volt megállapítható, hogy a felperes a reklámfilm elkészítéséhez és annak pályázaton való felhasználásához járult hozzá.

Azok a körülmények, hogy a felperes korábban már szerepelt reklámfilmekben, a pályázati felhívás pedig tartalmazta azt, hogy a nyertes reklámfilmeket a közszolgálati és a kereskedelmi televíziós csatornákon a megrendelő reklámfilmként sugározni fogja és a forgatáson az I.r. alperes a pályázati felhívást tartalmazó újságot a felperes kezébe adta, illetőleg az ún. pilot film egyes esetekben televíziós adásban sugárással kerül, nem adnak alapot annak aggálytalan megállapítására, hogy a felperes az elkészült reklámfilm televíziós csatornán történő sugárással, azaz képmása nyilvánosságra hozatalához egyértelműen és kifejezetten hozzájárult. Olyan bizonyíték pedig a perben nem állt

rendelkezésre, amely azt igazolta volna, hogy a I.r. alperes rendelkezett a felperestől származó olyan általános, a felhasználás minden módját magában foglaló felhatalmazással, amely a reklámfilm pályázaton történő felhasználása mellett az V.r. alperes televíziós csatornáján való sugárzásra is kiterjedt. Ezért a másodfokú bíróság jogszabálysértés nélkül, a bizonyítékok okszerű mérlegelésével jutott arra az álláspontra, hogy az alperesek, így az V.r. alperes sem bizonyította azt, hogy a felperes a képmásának nyilvánosságra hozatalához hozzájárult.

Mindezekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezéseit a Pp. 275. § (3) bekezdés alkalmazásával hatályában fenntartotta. A Pp. 270. § (1) bekezdés szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdés alapján kötelezte az V.r. alperest a felperes - 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdései alapján megállapított ügyvédi munkadíjból álló - felülvizsgálati eljárási költsége és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték államnak történő megfizetésére.

Budapest, 2008. szeptember 24.

Dr. Völgyesi Lászlóné sk. a tanács elnöke, Dr. Kovács Zsuzsanna sk. előadó bíró, Dr. Mészáros Mátyás sk. bíró

Vné

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő